

2 innlegg til Malamuten 2011.

Vårt ansvar som hundeoppdrettere.

En kynolog stilte en gang spørsmålet : Hva er en hunderase , er det en bruksegenskap eller er det bare et visuelt bilde (eksteriør) ? Spørsmålet stilt til en eskimo ville utvilsomt gitt svaret bruksegenskap. Den hunden som i levende live ikke klarte å dekke et bruksbehov, ble fort omsatt til en død hund for å dekke andre behov. Det vil si, hunder som ikke hadde nok trekkvilje, hadde skavanker, dårlig gemytt eller dårlige polare egenskaper, ble fort omsatt til klær, mat etc. og fikk da naturligvis liten mulighet til å føre genene sine videre. Eskimoen drev på den måten en rein bruksavl på hundens egenvilje til å trekke, da jeg tviler på at et godt gemytt alene berget hunden fra grytene. Som oppdretter av malamute forvalter vi således en kulturarv i form av en bruksegenskap. Det var den egenskapen eskimoen avlet konsekvent på og som er årsaken til at vi fremdeles har den i mange malamuter. Den farlige tanken er å tro at vi uansett vil ha den egenskapen i malamuten, at ”det ligger i dem” og på den måten bare holder i hevd en hund som ser ut som en malamute, men som egentlig ikke er det.

Som andre menneske fremavlede bruksegenskaper i våre forskjellige hunderaser, er også egenviljen til å trekke, standegenskapen i stående fuglehunder, apporтерingsviljen i retrievere osv. forholdsvis flyktige egenskaper som hele tiden må vektlegges i avlen for å holdes i hevd. Det hevdes at det tar tre generasjoner å avle vekk trekkviljen, adskillig flere for å avle den tilbake. Det er nok også slik at i de rasene hvor bruksegenskapene har blitt sterkt vektlagt, finner vi de sunneste hundene, som dessuten har forandret seg minst typemessig .

Schæfer er et eksempel på hva moderne eksteriøravl har fått til i løpet av bare 100 år. Dessverre bare en av mange raser.

Schæfer 1910

Schæfer 2010

Bildene er hentet fra denne filmen:

[http://www.youtube.com/watch?v=ReX9YNj8 ... dded#at=48](http://www.youtube.com/watch?v=ReX9YNj8...dded#at=48)

"DEUTSCHER SHAFERHUND - 110 YEARS OF EVOLUTION-BY EDUARDO DURAN HAEDO"

Her er et bilde av originalen ; hvordan moder jords beinharde bruksavl har holdt typen frisk, sunn og uforandret gjennom tusener av år.

Ulv fotografert på Langedrag

Misforstå meg rett; jeg tror vi trenger både eksteriørbedømmelser og bruksprøver i fremtiden for på best mulig måte å ta vare på malamuten. Men, av den rene eksteriøravl kontra den rene bruksavl, frykter jeg den førstnevnte mest.

Olav Kr. Tveiten
Kennel Terra Polar

Forståelsen av trekkhund championat og ferdighetsprøver.

I sin leder i siste nummer av Malamuten, nevner Torhild Ringerike den diskusjonen som har vært på bl.a facebook rundt det svenske polarhundchampionatet og working dog titlene til den amerikanske malamuteklubben (AMCA), i sine parenteser drar hun også inn det norske trekkhund championatet. AMCA skal bl.a ha uttrykt en bekymring for at dagens tester for å oppnå svensk polarhund ch vil påvirke avlshunder i Sverige, slik at rasen vil endres. Dette pga de tidskrav som det svenske polarhund ch har. Underforstått er AMCA redd for at det skal utvikles en mindre, spinklere, mer huskypreget type, med dårligere polare egenskaper enn det standarden for malamute sier.

Jeg har full forståelse for AMCA sin bekymring hvis kravene hadde vært utformet slik at man hele tiden måtte forholde seg til beste tid for å oppnå disse championattitlene, men slik er det ikke. Vårt championat er basert på en minimumstid, og det ville være helt absurd å tenke seg disse kravene uten momentet tid, ved siden av distanse og vekt. Spesielt blir det også når flere av AMCA sine krav til working dog titler forlanger høyere fart enn det vi har og / eller kan oppnåes på spann med f.eks huskyer eller fuglehunder. Det er høy fart og lett last som først og fremst krever fravær av polare egenskaper og en lettere bygd hund. En malamute etter rasestandarden er bygd for å dra tungt over tid i et moderat tempo, og det utgjør slett ingen fare i forhold til de polare egenskaper. Det er dette vårt trekkhund ch gjenspeiler og har tatt hensyn til i sin utforming, og som klubbens øverste organ, årsmøtet, har vedtatt.

De amerikanske working dog titlene er heller ikke stambokførbare, dvs de er ikke anerkjent av den amerikanske kennelklubben. Dette i motsetning til det norske trekkhund ch og det svenske polarhund ch, som er godkjente av de respektive kennelklubber, og derved stambokførbare, som igjen gjør de til internasjonalt anerkjente titler. Working dog titlene er m.a.o å sammenlikne med våre ferdighetsprøver, som bare gir interne klubbtitler. Det trekkhundch først og fremst skal vise er hundens nedarvede egenvilje til å jobbe, derfor et nyttig verktøy i avlsarbeidet . Ferdighetsprøvene er tillærte prestasjoner bygd på bl.a den nedarvede egenviljen, og eier / førers dyktighet og samspill med hunden(e). Ferdighetsprøvenes misjon er først og fremst å holde i hevd kunnskapen om bruken av malamuten og at man har aktiviteter lokalt og sentralt

å samles om, noe som selvsagt er viktige oppgaver for klubben. Når det gjelder working dog titlene til den amerikanske malamute klubben, er det denne klubbens titler, som vi selvsagt ikke kan raske til oss og presentere som våre. Derimot kan hver enkelt av oss prøve oss på de ulike testene, få de bekreftet her hjemme og sendt til AMCA for godkjenning. For de som har oppnådd tittlen Norsk Trekkhund Ch eller Svensk Polar hund Ch ligger det til rette for flere av de amerikanske ferdighetstitlene, hvis man er interessert i det. Vi kan selvsagt vri våre krav mot de amerikanske når det gjelder å oppnå våre ferdighetsprøver, men for meg virker de unødvendig omfattende og lite kontrollerbare. Jeg vil tro at dette også er to av årsakene til at den amerikanske kennelklubben ikke har villet stambokføre disse titlene.

Olav Kr. Tveiten
Kennel Terra Polar